

Deze literatuurlijst is samengesteld door Vrouwen-documentatiecentrum De Feeks (www.defeeks.nl). Publicaties die al bij een artikel zijn vermeld, komen niet in deze lijst terug. Alle vermelde boeken zijn voor uitleen beschikbaar.

Literatuurlijst

Literatuur

Cazemier, C.

Survivalgids voor jongens. Survivalgids voor meiden. Amsterdam, 2004.
Twee gidsen: één voor jongens met vooral veel jongensdingen en een voor meisjes met meidendingen, over onderwerpen die heftig aankomen in het leven van een puber: lichamelijke veranderingen natuurlijk (menstruatie/natte droom) en verder gedoe op school, onzekerheid, een dip op z'n tijd, problemen met je ouders, liefdesverdriet, verwarrende seksuele gevoelens, niet weten wat je wilt. Deze gidsen geven veel praktische informatie en tips.

Dijke, A. van, L. Terpstra e.a

De betovering verbroken: methodiek preventie en aanpak jeugdprostitutie. Utrecht/Amsterdam, 2006.
Dit werkboek bundelt de kennis en expertise over meisjesprostitutie (binnen het loverboy-circuit) die de afgelopen jaren zijn opgebouwd. Met praktische aanwijzingen en theoretische achtergrondinformatie geeft het antwoord op de vraag wat de hulpverlening kan doen om te voorkomen dat meisjes en jonge vrouwen in de prostitutie belanden. Ook komt aan bod hoe meiden en jonge vrouwen, die onder dwang in de prostitutie

werk(t)en, opgevangen en geholpen kunnen worden.

N.B: Anke van Dijke en Linda Terpstra hebben ook twee interviewbundels op hun naam staan over dit onderwerp (Uitgeverij SWP). In *Publiek Geheim*, vertellen zes meisjes en drie jongens hoe zij in de prostitutie beland zijn. In *Loverboys een publieke zaak* (met M. van San) komen tien mannen aan het woord die verdacht worden van loverboy-praktijken of al veroordeeld zijn voor mensenhandel. Daarnaast komen ook politie, sleutelfiguren en andere deskundigen aan het woord.

Ensler, E.

Het goede lichaam. Amsterdam/Antwerpen, 2005.
Ensler (auteur van de *Vaginamonologen*) begint dit boek met het verslag van haar strijd tegen haar eigen buikje: martelwerktuigen, onzinnige diëten en fascistische personal trainers blijken de noodzaak voor zelfacceptatie niet weg te nemen. Daarover is ze met andere vrouwen gaan spreken.

In een verzameling monologen en dialogen komen verschillende kanten van de lichaamscultus aan bod: de Amerikaanse plastisch chirurg die zijn vrouw probeert te 'vervolmaken', de Afrikaanse moeder die elk lichaam beschouwt als een bewijs van diversiteit, de Afghaanse vrouw die gevangenschap riskeert als ze haar sluier afneemt om aan een ijsje te kunnen likken.

Graaf, H. de ... [et al.]

Seks onder je 25e: definitieve resultaten. Utrecht, 2005.
Jongeren die steun, aandacht en hulp krijgen van hun ouders vrijen vaker veilig. Ze hebben minder snel tegen hun zin seks en ze zullen anderen niet snel dwingen tot ongewenste seksuele handelingen. Hoewel jongeren veel kennis over seks uit tijdschriften en televisieprogramma's halen, blijkt de invloed van de media kleiner dan voorheen werd aangenomen. Mobiele telefoons en internet zijn belangrijk voor flirten en daten. Zorgelijk is dat jongeren die daten per computer vaker zeggen wel eens gedwongen te zijn tot seks. Ook blijken jongeren niet alles te weten als het gaat om soa/hiv, voortplanting en anticonceptie en maagdelijkheid.

Hoefnagel, M.

Mooi meisje: verliefd op een loverboy.
Amsterdam, 2005.

Om een kwetsbare groep te bereiken met voorlichting over loverboys, is in dit boekje de informatie verpakt in een spannend verhaal.

Kwaak, A. van der, C. Keizer

Van verzwegen pijn naar stil verdriet 'Xannuun aan la sheegin iyo madluun aan bixin': visies op vrouwenbesnijdenis en verandering.
Amsterdam, 2004.

Een verzameling artikelen van studenten aan de VU in Amsterdam over verschillende aspecten van vrouwenbesnijdenis binnen de Somalische gemeenschap in Nederland. Hun onderzoek (2002-2004) was gekoppeld aan een Pharos/FSAN-project om veranderingsprocessen te genereren door middel van werving en training van sleutelfiguren en voorlichters Eigen Taal en Cultuur. In deze bundel wordt onder meer ingegaan op de psychische gevolgen van vrouwenbesnijdenis; de veranderde genderverhoudingen als gevolg van migratie; de rol van de jeugd- en gezondheidszorg en van gynaecologen; het islamitisch, Somalisch en Nederlands recht met betrekking tot besnijdenis en lichamelijke integriteit.

Pedersen, S.

Het BH boekje: duizend jaar ondersteuning, verleiding en mode.
Houten/Antwerpen, 2004.
De evolutie van de bh van strakke

korset tot Wonderbra aan de hand van feiten, mode hoogtepunten en archiefbeelden van Hollywood-diva's op het witte doek. De bh heeft volgens Pedersen borsten gevormd en daarmee ook de heersende mode en opvattingen over sex-appeal.

Roosenboom-van Seters, R.

Krassende leerlingen: signaleren en begeleiden van automutilatie in het voortgezet onderwijs.
Esch, 2006.

Dit praktijkboek geeft antwoord op vele vragen over zelfverwonding ofwel automutilatie. Hoe groot is het probleem eigenlijk? Waarom gaan leerlingen tot automutilatie over?

Is krassen besmettelijk binnen school? Wat kun je als school het beste doen, en vooral ook 'niet doen'? Dit boek bevat veel voorbeelden uit de praktijk en nuttig werk materiaal.

Simsek, J.

Alle ogen op haar gericht: traditioneel geweld tegen Turkse vrouwen en meisjes.
Utrecht (IOT) 2006.

Uitgave van het Inspraakorgaan Turken in Nederland, gericht op hulpverleners over eengerelateerd geweld. Wat is eerwraak, wat zijn de recente ontwikkelingen in beleid en projecten, welke cultuurgebonden mechanismen spelen een rol en wat zijn de knelpunten bij maatschappelijke organisaties en hulpverlening.

Schwarze, K., M. Berger, E. Geurts

Pretty woman: praktijkvoorbeeld voor de aanpak van meisjesprostitutie.
Utrecht/Amsterdam, 2006.

Pretty Woman geeft voorlichting, individuele hulpverlening en groeps-hulpverlening aan meisjes en jonge vrouwen in de leeftijd van 12 tot 23 jaar die risicovolle contacten hebben (gehad) of dreigen te krijgen met jongens en jongemannen die hen dwingen zich te prostitueren. In dit boek maken de auteurs de werkwijze van Pretty Woman duidelijk en geven ze een theoretische onderbouwing om de methodiek overdraagbaar te maken. De publicatie is bestemd voor uitvoerend werkers en leerkrachten, gedragswetenschappers, jeugdwelzijnswerkers, en beleidsmedewerkers.

Sorgdrager, W.

Zonde, zeden en strafrecht. Breda, 2003.

Het bestrijden van ongewenst seksueel gedrag is een belangrijke taak van de overheid, die nog altijd een 'zedemeester' wil zijn.

Tegenwoordig gaat het in de eerste plaats om het beschermen van ieders onvervreemdbaar recht op menselijke waardigheid. Wat heeft dit uitgangspunt voor gevolgen voor het moderne strafrecht? Sorgdrager gaat in op de geschiedenis van de huidige regels tegen verkrachting, incest, ontucht met minderjarigen, prostitutie en pornografie en bekijkt de discussies die daarover zijn gevoerd en vaak nog gevoerd worden.

Terpstra, L., A. van Dijke

Buitengesloten: meiden vertellen over hun worsteling met familie-eer: tien portretten.
Amsterdam, 2006.

In dit boek doorbreken tien meisjes het stilzwijgen over en de taboes op aan eer gerelateerd geweld. De verhalen zijn ook een oproep om aan eer gerelateerd geweld aan de kaak te stellen en de meiden die hierdoor getroffen worden, niet aan hun lot over te laten. De portretten zijn tevens voorgelegd aan en besproken met hulpverleners en deskundigen. Hun commentaar, suggesties en aanbevelingen zijn verwerkt in de nabespreking.

Vrouwendocumentatiecentrum De Feeks (samenstelling)

Besnijdenis besproken - dossier 2000-2005.
Nijmegen 2006.

De besnijdenis van meisjes wordt in Nederland beschouwd als een vorm van genitale verminking. Het is bij wet verboden, maar de vraag is hoe de ingreep ook daadwerkelijk kan worden voorkomen. Ligt de oplossing in controlerende maatregelen, of gaat het om goede voorlichting? En wat is eigenlijk het verschil met de besnijdenis van jongens, wat wél is toegestaan? In dit dossier vindt u achtergrondinformatie; een weergave van het publieke debat zoals dat tussen 2000 en 2006 in de media gestalte kreeg. Aangevuld met een overzicht van boeken, tijdschriftartikelen en documentaires.

Woertman, L.

Moeders mooiste: de schone schijn van het uiterlijk. Amsterdam, 2006.

Woertman gaat in op de manier waarop lichaamsbeelden tot stand komen en bekritiseert de inhoud van de huidige schoonheidsidealen in onze samenleving. Door deze idealen na te streven maakt men van de mens een ding. De auteur concludeert dat het gevoel van schoonheid meer te maken heeft met je gewaardeerd weten dan met het feitelijke uiterlijk. Schoonheid draait om aandacht, om warmte tussen mensen, om positief aanraken.

Webadressen

www.jeugdprostitutie.nu

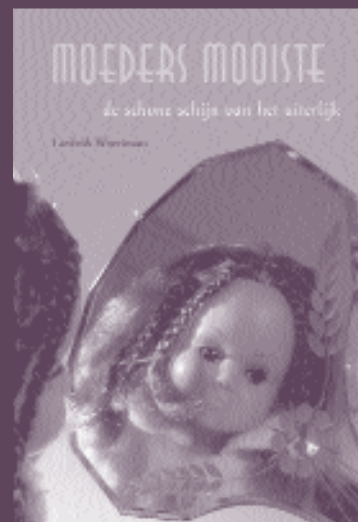
Actuele informatie over beleid, cijfers en feiten, interventies en projecten op het gebied van prostitutie door jongens en meisjes. Landelijk, of per provincie staan de organisaties die zich bezighouden met jeugdprostitutie en loverboys.

www.lovingmelovingyou.nl

Deze site is onderdeel van een lesprogramma voor jongeren in twee en drie vmbo. Een leeftijd waarop jongeren beginnen met experimenteren met relaties en hun eerste verkering. De meeste onderzoeken gaan ervan uit dat één op de vijf jongeren ervaring heeft met geweld in een 'datingrelatie'. Algemeen wordt aangenomen dat dating violence een voorspeller is van huiselijk geweld. De site is erop gericht jongeren weerbaar te maken in een relatie en signalen van geweld te herkennen.

www.sabn.nl

De Stichting Anorexia en Boulimia Nervosa (SABN) is een landelijke organisatie voor mensen met een eetstoornis en voor mensen in hun omgeving. De SABN geeft voorlichting over eetstoornissen zoals anorexia, boulimia en binge eating disorder. Daarnaast geeft de stichting mensen die op welke manier dan ook met

een eetstoornis te maken hebben, de gelegenheid om ervaringen uit te wisselen.

www.seksueelgeweld.nl is

Een initiatief van een ex-slachtoffer van seksueel geweld om lotgenoten op een goede manier te helpen en de weg te wijzen naar hulpverlening.

www.sshgelderland.nl

Een digitale adresgids seksespecifieke hulpverlening Gelderland. Relevante trefwoorden in dit verband zijn bijvoorbeeld anorexia, eetstoornissen, huiselijk geweld, incest, mishandeling, seksueel geweld, verkrachting.

www.transact.nl

Transact is het kenniscentrum op het gebied van de aanpak van huiselijk en seksueel geweld & kwaliteitsverbetering van de zorg door rekening te houden met sekse en etniciteit (diversiteit). De drie kerntaken zijn Kennis en Methodiekontwikkeling, Beleidsanalyse en Agendering, Training en Advies.

www.vng.nl

In de Loverboys informatiemap is algemene informatie en projectinformatie te vinden, plus het inventarisatieonderzoek naar loverboysproblematiek, dat de VNG in 2005 heeft uitgevoerd op grond van signalen uit gemeenten. (zoeken op: beleidsveld Openbare orde en Veiligheid, thema Jeugd en Veiligheid).